

ПРОПОЗИЦІЇ
Української асоціації районних та обласних рад
щодо реформування міжбюджетних відносин, податкового та іншого
законодавства

Під час реформування міжбюджетних відносин, податкового та іншого законодавства, необхідно дотримуватися положень Європейської хартії місцевого самоврядування та Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, якою передбачено:

- створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для забезпечення здійснення органами місцевого самоврядування власних і делегованих повноважень;
- розмежування повноважень у системі органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на різних рівнях адміністративно-територіального устрою за принципом субсидіарності;
- розмежування повноважень між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування на засадах децентралізації влади.

Враховуючи зазначене, розглянувши пропозиції Мінфіну та узагальнивши пропозиції районних та обласних рад, Асоціація пропонує наступні підходи щодо реформування міжбюджетних відносин, податкового та іншого законодавства.

I. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АВТОНОМІЇ ТА ФІНАНСОВОЇ САМОСТІЙНОСТІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ.

- Передбачити можливість самостійного формування місцевих бюджетів на основі закріплених стабільних довгострокових дохідних джерел і видаткових повноважень та основних параметрів, визначених у проекті державного бюджету.
- Забезпечити незалежне від термінів прийняття державного бюджету формування та затвердження місцевих бюджетів.
- Розширити перелік дохідних джерел, бази адміністрування та надання права органам місцевого самоврядування регулювання ставок місцевих податків та зборів.
- Упорядкувати видаткові повноваження та закріпити за кожним рівнем місцевого самоврядування відповідні функції та достатні фінансові ресурси, необхідні для їх реалізації.
- Закріпити за місцевими бюджетами частину надходжень від державних податків, які не будуть враховуватися при розрахунку міжбюджетних трансфертів.
- Запровадити механізми стимулювання нарощування дохідної бази місцевих бюджетів.

- Підтримати запровадження принципово нової системи вирівнювання – залежно від рівня надходжень на одного жителя. При цьому передбачити, що вирівнювання здійснюється лише по двох податках - податку на прибуток та податку на доходи фізичних осіб, решта платежів доцільно залишати в повному розпорядженні місцевих бюджетів. Зазначене сприятиме забезпеченню місцевих бюджетів достатніми надходженнями та стимулюватиме місцеві органи влади до залучення додаткових надходжень та розширення бази оподаткування.
- Запровадити подвійну форму розрахунково-касового обслуговування коштів місцевих бюджетів, зокрема: кошти місцевого бюджету – через банківську форму розрахунково-касового обслуговування, кошти субвенцій і дотацій державного бюджету – через казначейську форму обслуговування. Дозволити також бюджетним установам та органам місцевого самоврядування власні надходження зберігати в установах державних банків.
- Удосконалити порядок покриття тимчасових касових розривів місцевих бюджетів в частині зменшення до 60% нормативу відрахувань від надходжень до загального фонду місцевих бюджетів на погашення короткострокових позик, а також при визначенні обсягу тимчасового касового розриву не враховувати залишки бюджетних коштів на рахунках розпорядників коштів бюджету.
- Спростити процедури надання місцевих гарантій та здійснення запозичень від міжнародних фінансових організацій.
- Скасувати практику доведення Міністерством фінансів України індикативних показників для місцевих бюджетів.
- Списати з 1 січня 2015 року непогашену заборгованість місцевих бюджетів за середньостроковими (безвідсотковими) позиками, що знаходиться на обліку в Державному казначействі України.

II. РОЗШИРЕННЯ ДОХІДНИХ СТАБІЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

- Закріпити на довгострокові основі стабільні джерела для запровадження в подальшому середньострокового планування на місцевому рівні
- Запровадити чіткий перерозподіл податку на доходи фізичних осіб, що в свою чергу повинно дати позитивний ефект у зміцненні доходної бази місцевих бюджетів, але і в зміні підходів до формування доходної частини бюджету.
- Провести перерозподіл загальнодержавних податків і зборів, зокрема таких як: плата за надання адміністративних послуг, державного мита, податку на прибуток підприємств приватного сектору економіки а також частину надходжень від адміністративних штрафів за порушення безпеки дорожнього руху та частину акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) в частині нафтопродуктів і транспортних засобів і спрямовувати їх на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання доріг місцевого значення.
- Внести зміни до пункту 10 частини 2 статті 69 Бюджетного кодексу України в частині зарахування екологічного податку у розмірі 80 відсотків.
- Визначити чіткий перелік місцевих податків та зборів, розширити базу оподаткування податком на нерухомість та забезпечити сплату всіх податків та зборів за місцем розташування об'єкта оподаткування (безпосередньої його виробничої потужності), а не за місцем реєстрації та зарахування їх до

відповідного місцевого бюджету. Розширення з 2015 року бази оподаткування податку на нерухомість шляхом включення до оподаткування комерційного (нежитлового) майна. Встановити, що податок на землю є місцевим. Запровадження єдиних ставок податку на землю та оренду землі;

- Розглянути можливість збереження дотації вирівнювання через значну диференціацію в соціально-економічному розвитку регіонів.
- Передбачити відрахування компенсаційних виплат у розмірі 10 % від рентних зборів до обласних бюджетів.

Щодо Посилення відповідальності профільних міністерств.

- Підтримати необхідність посилення відповідальності профільних міністерств, зокрема через механізм надання субвенцій на освітню, медичну галузі, підготовку робітничих кадрів та передачі окремих видатків на місцевий рівень за розвиток підконтрольної їм галузі. Як показує практика минулих років, профільними міністерствами видавалися безліч внутрішніх наказів, що потребували фінансового забезпечення, яке покладалося на місцеві органи влади.
- Вважати доцільним закріпити за Мінсоцполітики виконання державних програм соціального захисту населення - шляхом закріплення за міністерством бюджетних програм із виплати допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, надання пільг та субсидій на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого палива, скрапленого газу, пільгового проїзду, а також виплати допомоги по догляду за інвалідами I-II групи внаслідок психічного захворювання.

III. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ПОВНОВАЖЕНЬ.

Для успішної реалізації запланованих заходів законодавче врегулювання бюджетної децентралізації повинно відбуватися одночасно з децентралізацією повноважень. Це дасть підґрунтя для створення самодостатніх громад, що в свою чергу передбачає раціональне розмежування як доходних джерел, так і видаткових повноважень громад на основі принципу субсидіарності, а також реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади. З цією метою необхідно:

- Передбачити державні механізми, в т.ч. фінансові для стимулювання добровільного об'єднання та утворення спроможних територіальних громад. З цією метою передбачити, що громади, об'єднані відповідно до критеріїв, визначених Законом про добровільне об'єднання територіальних громад, матимуть такі ж повноваження як міста обласного значення.
- Територіальні громади, які об'єднуються до 1 січня 2015 року зможуть перейти на прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом починаючи з 2015 року.
- Надати органам місцевого самоврядування право самостійно формувати мережу бюджетних установ комунальної форми власності відповідно до закріплених державою норм та власних ресурсів.
- Визначитись щодо рівня бюджетного фінансування вищих навчальних закладів I-II рівня акредитації комунальної власності, які у даний час фінансуються з обласного бюджету.

- Розширити повноваження органів місцевого самоврядування щодо встановлення тарифів на комунальні послуги, вільного використання власних коштів (на вирішення нагальних щоденних питань);
- Розширити повноваження органів місцевого самоврядування по розпорядженню землями, що знаходяться за межами населених пунктів.
- Вважати, що процес децентралізації бюджетних потоків повинен супроводжуватись проведенням всіх інших галузевих реформ (адміністративно-територіальної, освітньої, медичної, соціальної).
- З метою вирішення проблеми добору керівників бухгалтерської служби в бюджетній установі пропонуються наступні **альтернативні шляхи вирішення:**

Виключити із статті 56 абзац другий частини третьої Бюджетного кодексу України: «Призначення та звільнення головного бухгалтера бюджетної установи здійснюються за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, відповідно до законодавства про працю з урахуванням типових професійно-кваліфікаційних характеристик головного бухгалтера бюджетної установи, затверджених Кабінетом Міністрів України»
Внести відповідні зміни до пункту дев'ятого Типового положення про бухгалтерську службу бюджетної установи (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 26.01.2011 № 59).

або

Викласти абзац другий частини третьої статті 56 Бюджетного кодексу України у наступній редакції: «Вважається призначеним головним бухгалтером бюджетної установи особа щодо якої протягом двох тижнів відповідальна особа центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів не внесе вмотивованих заперечень по призначенню на посаду».